

Конкурс студентських публікацій на тему:

«ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИДАТКІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

II етап (31 жовтня – 1 листопада 2017 р.)

Білобран Ганна

Тернопільський національний
економічний університет

ЧИ Є МАЙБУТНЄ У БІБЛІОТЕК?

Книга. Вона допомагає нам відкривати світ, осмислювати власне призначення в ньому, своє місце в історії, знаходити підтримку й розуміння тих, із ким нам йти по дорозі. Книги і бібліотеки відіграють значну роль для кожного з нас. Бібліотеки виступають осередком і сховищем знань, потенціалу суспільства, своєрідним культурним інститутом людства. Проте, з розвитком нових технологій та інтернету звичайні бібліотеки відходять на другий план. З кожним днем збільшується кількість читачів електронної літератури. В транспорті, по дорозі додому, в парках багато людей читають книги в рідерах та мобільних пристроях. Яке майбутнє електронної книги в Україні? Чи витіснить вона друковані видання? Ці актуальні питання постійно обговорюються. Однак, завжди знаходяться різні думки. Це різні аудиторії читачів. Електронна книжка завойовує прихильників серед молодого, "просунутого" покоління. Тим не менше, електронні книги навряд чи повністю витіснять традиційні видання. Театр не зник з появою кіно, а телебачення фактом свого існування не скасувало кінематограф.

Я зацікавилась цією темою, оскільки такі дискусійні питання вже довгий час актуальні. На мою думку, бібліотеки завжди залишаться і будуть часто відвідуваними лише в тому випадку, коли в них будуть зацікавлені держава, органи місцевого самоврядування та безпосередньо населення. Фінансування з боку держави можна привести на прикладі касових видатків загального фонду обласного бюджету Тернопільської області.

Із даних рисунку можна стверджувати, що найбільше коштів серед усіх бібліотечних закладів у 2016 році було виділено на потреби Обласної універсальної наукової бібліотеки, а саме 5,43 млн. грн. На 2,47 млн. грн. менше коштів надійшло на потреби Обласної бібліотеки для молоді. Втім,

у порівнянні з попереднім роком обсяг видатків загального фонду обласного бюджету на потреби обласних бібліотек не змінився. Проаналізувавши результати використання цих коштів, можна зробити висновок про те, що обласні бібліотеки в цілому витрачають кошти раціонально, фінансуючи за рахунок них необхідні цілі та потреби.

Рис. 1. Обсяг видатків на потреби бібліотек із загального фонду обласного бюджету Тернопільської області

Привертає увагу те, що у бібліотеках працює багато персоналу і кошти, які виділяються з обласного бюджету здебільшого спрямовуються на оплату праці. Наприклад, в Обласній універсальній науковій бібліотеці працює 93 людини, а витрати на оплату праці складають близько 78% сукупного обсягу видатків. Можливо, було б раціональніше дещо зменшити кількість окладів працівників і спрямувати зекономлені кошти в розвиток та модернізацію матеріальної бази бібліотек. На жаль, в сучасних умовах фінансування цих закладів передбачає виключно їхнє утримання, а не розвиток. При цьому, в першу чергу важливо забезпечити бібліотеки комп'ютерами і вільним доступом до мережі Інтернет. Звісно, частина бібліотек області мають комп'ютери, але виключно завдяки власній ініціативі та участі в різноманітних, переважно міжнародних проектах.

Бібліотеки можуть бути як місцем індивідуального навчання окремих осіб, так і місцем зустрічі для тих, хто прагне до спілкування з іншими. Вони мають стати креативним середовищем, в якому народжуються ідеї. Цікавим фактом є те, що в Тернопільській обласній бібліотеці для молоді є єдиний в області Інтернет-центр для незрячих, а також мультимедійна кімната для малечі, яка поєднує і сучасну літературу, інформаційні технології, сучасні послуги і заняття для дітей. «Завдяки цій проектній діяльності ми відкрили і тренінговий центр, де кожен бажаючий може пройти навчання комп'ютерній грамотності», – говорить директор бібліотеки.

Лише коли самі працівники, люди та держава в ролі розпорядників коштів будують зацікавлені у розвитку бібліотек, то вони «житимуть» вічно. Сьогодні в Тернополі бібліотекарі успішно реалізують себе у

фандрейзинговій діяльності. Власні надходження бібліотек від надання платних послуг щороку зростають і сягнули 225 тис. грн. Впроваджено десятки проектів із залучення позабюджетного фінансування, спрямованих на актуалізацію діяльності бібліотек та поліпшення бібліотечного обслуговування.

Важливість розвитку бібліотечної мережі в сучасних умовах підкреслює і схвалення у 2016 році Кабінетом Міністрів України Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року. Втім, існує ряд вагомих проблем, які суттєво гальмують процеси трансформації та подальшого розвитку бібліотек області: недооцінка ролі бібліотек у суспільних перетвореннях; відсутність стабільної системи фінансування закладів в обсягах, достатніх для ефективної діяльності; невідповідність темпів оновлення бібліотечних фондів сучасним потребам користувачів, в тому числі відсутність повноцінного комплектування новими періодичними та неперіодичними виданнями, електронними ресурсами, організації доступу до них і ще багато іншого.

Можливими шляхами вирішення цих проблем є такі: розробка та впровадження дієвого механізму систематичного поповнення й оновлення бібліотечних фондів з урахуванням потреб користувачів; розвиток системи міжбібліотечного абонементу й електронної доставки документів; забезпечення віртуального довідково-бібліотечного обслуговування населення, упровадження мережевих комп'ютерних технологій у роботу всіх бібліотек; забезпечення ефективного доступу до різноманітних інформаційних ресурсів, розробка і впровадження механізму надання бібліотеками доступу користувачам до електронних видань; створення єдиного універсального порталу як точки доступу до національних, освітніх, наукових, пізнавальних, галузевих бібліотечно-інформаційних проектів та інформаційних ресурсів бібліотек.

Казмірук Надія
Тернопільський національний
економічний університет

ЯК ВИЗНАЧИТИ ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИТРАЧАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НА МЕДИКАМЕНТИ?

В сучасних умовах на фінансування охорони здоров'я органи місцевого самоврядування виділяють значні кошти. Зважаючи на це, актуальним питанням залишається те, наскільки ефективно